

DECIZIE nr. 4.789 din 11 decembrie 2014

privind examinarea recursului declarat de Asociația Română pentru Artiști Interpreți sau Executanți - ARAIEX împotriva Sentinței civile nr. 5.570 din 5 octombrie 2012 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal

EMITENT

• ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 753 din 8 octombrie 2015

Data intrării în vigoare 08-10-2015

Dosar nr. 2.447/2/2012

Președinte: Niculae Mănișuțiu - judecător
Carmen Sirbu - judecător
Carmen Frumuseșu - judecător
Anca Mărț - magistrat-asistent

La data de 13 noiembrie 2014 s-a luat în examinare recursul declarat de Asociația Română pentru Artiști Interpreți sau Executanți - ARAIEX împotriva Sentinței civile nr. 5.570 din 5 octombrie 2012 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Dezbaterile și susținerile părților au fost consemnate în Încheierea de ședință de la data de 13 noiembrie 2014, iar pronunțarea deciziei a fost amânată la data de 20 noiembrie 2014, la data de 27 noiembrie 2014, la data de 4 decembrie 2014 și, ulterior, la data de 11 decembrie 2014.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului de față;

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

I. Hotărârea primei instanțe

Prin Sentința civilă nr. 5.570 din 5 octombrie 2012, Curtea de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a admis în parte cererea formulată de reclamantul Centrul Român pentru Administrarea Drepturilor Artiștilor Interpreți - CREDIDAM, în contradictoriu cu pârâții Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (ORDA) și Asociația Română pentru Artiști Interpreți sau Executanți Araiex, a anulat [Decizia ORDA nr. 305 din 29 decembrie 2011](#) și actele subsecvente ei, a respins capătul de cerere privind despăgubirile, ca nefondat, și a obligat intimata ORDA să plătească petentei suma de 38,30 lei cheltuieli de judecată.

Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut că [Decizia ORDA nr. 305 din 29 decembrie 2011](#), luată după controalele efectuate, în baza Referatului Direcției registre și gestiune colectivă nr. RG II/15588 din 29 decembrie 2011, are un caracter mixt, indirect sancționator și de protecție a intereselor artiștilor interpreți sau executanți.

Curtea de apel a constatat că nu există o decizie ORDA definitivă, de intrare în legalitate, deci sancțiunea impusă de decizia atacată nu se justifică legal, dacă scopul deciziei a fost confiscarea colectării de la CREDIDAM și acordarea sa către ARAIEX. Deci decizia nu se justifică legal din punct de vedere al dreptului de colectare prevăzut de [Legea nr. 8/1996](#).

Pe de altă parte, din punct de vedere al dreptului concurenței, petenta recunoaște în acțiune că există o piață și există o concurență: "decizia a fost emisă cu scopul vădit de a prejudicia artiștii reprezentați de CREDIDAM și de a-i determina să plece la concurență..." (fila 13 dosar, vol. I, petitul cererii).

Curtea a constatat că temeiurile acțiunii sunt mixte: bazate pe [Legea nr. 8/1996](#) și argumente care provin din domeniul concurenței.

Din punct de vedere factual, în speță rezultă elementele unei piețe: piața drepturilor patrimoniale ale artiștilor interpreți și executanți, în urma gestiunii colective obținându-se un comision de către organismul de colectare: comisionul datorat de titularii de drepturi, care sunt membri ai unui organism de gestiune colectivă, pentru acoperirea cheltuielilor de funcționare a acestuia, prevăzute la art. 127 alin. (1) lit. i), cumulat cu comisionul datorat organismului de gestiune colectivă care este colector unic, potrivit prevederilor art. 133 alin. (2) lit. c) și alin. (4), nu poate fi mai mare de 15% din sumele colectate anual [[art. 134 alin. 2 lit. b\) din Legea nr. 8/1996](#)].

Iar această piață, în care prestatorul este organismul de gestiune colectivă, respectiv colectorul unic, iar beneficiarii sunt artiștii, respectiv organismele de gestiune colectivă, nu ar fi o piață concurențială perfectă, dacă s-ar permite un monopol al colectorului unic.

Pe de altă parte, art. 133 alin. 3 și 4 fac referire expresă la "colectorul unic", ce se desemnează de ORDA, pe baza reprezentativității.

Devine clar, a reținut judecătorul fondului, că legea permite o activitate de monopol a colectorului unic, în prezent CREDIDAM. Deci aceste considerațiuni ale instanței de ordin economic privind piața concurențială sunt înlăturate prin lege, care a apreciat că este în interesul artiștilor interpreți acest monopol de colectare.

Pentru Curte a rezultat că legitimitatea colectorului unic se bazează pe două condiții cumulative, prevăzute de [Legea nr. 8/1996](#), respectiv: 1. o condiție pozitivă, de reprezentativitate (art. 133 alin. 3), fiind evident și necontestat că în acest moment CREDIDAM deține mai mulți membri și are reprezentativitatea legală (ARAIEX nu îndeplinește această condiție); 2. o condiție negativă: inexistența unui comportament al colectorului unic de încălcare a unei decizii definitive a ORDA de intrare în legalitate ([art. 138/3 din Legea nr. 8/1996](#)).

Decizia atacată de numire a unui alt colector unic (ARAIEX) este fundamentată pe ideea neîndeplinirii condiției negative de către primul colector unic (CREDIDAM), dar Curtea a constatat că în prezent nu există decizii definitive ale ORDA de intrare în legalitate, emise pentru CREDIDAM și urmate de un comportament al CREDIDAM de nerespectare a lor ([art. 138/3 din lege](#)).

Din interpretare rezultă că decizia atacată nu are temei legal, deoarece colectorul unic CREDIDAM îndeplinea, la data emiterii deciziei, toate condițiile legale pentru a exista, iar ARAIEX nu avea reprezentativitate pentru a fi numit colector unic.

Cu privire la prejudiciul invocat, Curtea a constatat că petenta invocă "desemnarea în mod abuziv a unui alt colector pentru sursa ambiental" (fila 18) ca temei al acțiunii sale, cu intenția procesuală a stabilirii răspunderii ORDA.

Cu privire la existența unui act ilicit (ilegal), emiterea [Deciziei ORDA nr. 305 din 29 decembrie 2011](#) a fost analizată, iar Curtea a tras concluzia că este ilegală, potrivit considerentelor de mai sus. Deci există un act ilegal.

Cu privire la prejudiciu, petenta a arătat că în luna ianuarie 2012 (perioada dintre emiterea deciziei și suspendarea deciziei) nu a colectat remunerații, deci atât drepturile beneficiarilor artiști și interpreți, cât și comisionul său nu au putut fi încasate. Deși este cert că prejudiciul a existat, Curtea nu a putut identifica exact cuantumul său lichid din câteva motive: 1. expertiza extrajudiciară expediază sumar calculul sumei principale de 231.300 lei, raportându-se la corespondența CREDIDAM cu utilizatorii, precizând totuși că nu toți utilizatorii au confirmat sumele achitate către organismul de gestiune colectivă ARAIEX (fila 475), deci nu s-a putut stabili ce repertoriu s-a suprapus între bazele de date ale colectorilor CREDIDAM și ARAIEX; 2. calculul cotei de administrare ce revenea CREDIDAM se face de expertul extrajudiciar în baza unui "draft" de protocol dintre ARAIEX și CREDIDAM (fila 476), dar expertul omite să precizeze că "draftul" nu are o forță juridică obligatorie", ci demonstrează doar negocierile dintre ARAIEX și CREDIDAM pe tema comisionului, în cadrul plafonului cumulat legal de 15%; 3. penalitățile de întârziere sunt accesorii și viciile lor se moștenesc din eroarea de calcul al principalului; 4. cu privire la facturile prescrise în perioada 4 ianuarie 2012-25 ianuarie 2012 nu a rezultat de ce CREDIDAM a stat în pasivitate de-a lungul termenului de prescripție; 5. cu privire la cheltuielile operaționale ale CREDIDAM (chirii, servicii necesare colectării, întreținere sediu departament ambiental), Curtea a apreciat că aceste cheltuieli sunt costuri operaționale ale "afacerii" pe care aceasta le-ar fi suportat oricum, fără legătură directă cu actul atacat.

Cu privire la legătura de cauzalitate, aceasta se subsumează obiecțiunilor de la capitolul prejudiciu.

Cu privire la culpă, Curtea a apreciat că era necesară demonstrarea unei culpe grave a autorității de tutelă /supraveghere față de persoana juridică supravegheată, nu doar o culpă simplă. Nu se poate stabili o răspundere patrimonială a unei autorități de control și supraveghere cum este ORDA în raport cu entitatea controlată decât pe baza unei culpe grave a autorității. Autoritatea a emis decizia atacată ca urmare a unor repetate controale și a unor decizii de intrare în legalitate, deci nu se poate vorbi de un abuz propriu-zis.

Emiterea [Deciziei ORDA nr. 305 din 29 decembrie 2011](#) este o greșeală a ORDA, dar aceasta este atenuată la nivel decizional administrativ de existența controalelor, referate, decizii administrative de intrare în legalitate nedefinitive, deci nu este o greșeală gravă. În plus, înlocuirea CREDIDAM cu ARAIEX este doar indirectă, decizia nu vizează direct CREDIDAM.

Pentru aceste motive, Curtea a constatat că intimata ORDA nu va răspunde patrimonial, întrucât prejudiciul nu este cert în cuantum, iar culpa gravă a ORDA nu a fost dovedită.

Cu privire la cheltuielile de judecată, Curtea a admis cererea în parte, conform art. 276 din Codul de procedură civilă, întrucât la dosar sunt dovezi privind plata a 38,30 lei cheltuieli cu taxele judiciare.

II. Recursul formulat de Asociația Română pentru Artiști Interpreți sau Executanți (ARAIEX)

Împotriva acestei sentințe a formulat recurs pârâta Asociația Română pentru Artiști Interpreți sau Executanți (ARAIEX), susținând că hotărârea atacată este nelegală și netemeinică pentru următoarele motive, respectiv argumente:

- în mod greșit a apreciat instanța de fond că intimata - reclamantă ar avea reprezentativitatea impusă de [art. 133 alin. 3 din Legea nr. 8/1996](#). În lumina art. 133 din legea menționată, prin reprezentativitate nu se înțelege organismul cu cel mai mare număr de membri, ci acel organism care va putea îndeplini obligațiile legale, asigurând cea mai bună reprezentare a intereselor artiștilor. Cum intimatul - reclamant CREDIDAM a dovedit că nu este capabil să își desfășoare activitatea în folosul artiștilor, în mod legal în virtutea dreptului său de apreciere, ORDA a acordat prerogativa colectării remunerațiilor celui alt organism de gestiune colectivă existent;

- în mod eronat a apreciat instanța de fond că pentru înlocuirea unui organism de gestiune colectivă s-ar impune retragerea prealabilă a avizului de funcționare, respectiv că un organism de gestiune colectivă ar putea fi înlocuit din calitate de colector numai în cazul nerespectării unei decizii ORDA de intrare în legalitate, emisă în baza [art. 138³ din Legea nr. 8/1996](#). Măsura dispusă de ORDA a fost luată în temeiul atribuțiilor acesteia enumerate la [art. 138 alin.](#)

1 din Legea nr. 8/1996 și reluate prin art. 1 și 3 din Hotărârea Guvernului nr. 401/2006 privind organizarea, funcționarea, structura personalului și dotările necesare îndeplinirii atribuțiilor ORDA, astfel că referirea la respectarea procedurii prevăzute de art. 138³ din legea menționată este eronată.

Criticile formulate de recurentă se încadrează, din punct de vedere procedural, în prevederile art. 304 pct. 9 din Codul de procedură civilă.

III. Hotărârea instanței de recurs

Analizând actele și lucrările dosarului de fond, precum și motivele de recurs formulate, Înalta Curte constată că recursul este nefondat, urmând a fi respins pentru următoarele considerente:

În ceea ce privește neîndeplinirea de către pârâta - intimată a criteriului reprezentativității, susținerile recurente - reclamante sunt neîntemeiate. Față de împrejurarea că nici [Legea nr. 8/1996](#), nici [Hotărârea Guvernului nr. 401/2006](#) nu definesc criteriul reprezentativității, în mod corect prima instanță a apreciat că CREDIDAM îndeplinește criteriul reprezentativității prin prisma numărului de membri, acesta fiind singurul criteriu obiectiv de analiză.

Referitor la abaterile înregistrate în sarcina CREDIDAM prin Decizia nr. 304 din 28 noiembrie 2011 emisă de ORDA, invocarea acestora este neconcludentă în speță, deoarece această decizie nu a devenit definitivă, fiind contestată în instanță, în cadrul altui proces.

În privința celui de-al doilea motiv de recurs, referitor la greșita aplicare a prevederilor art. 138³ din [Legea nr. 8/1996](#) de către instanța de fond, susținerile recurente sunt, de asemenea, neîntemeiate. Recurenta a susținut, în esență, că înlocuirea CREDIDAM din calitatea de organism colector putea fi făcută doar în baza prerogativelor generale ale ORDA de reglementare și supraveghere a activității în domeniu, prevăzute de art. 138 alin. 1 din [Legea nr. 8/1996](#) și de art. 1 și 3 din [Hotărârea Guvernului nr. 401/2006](#), fără să fie necesară condiția premisă a nerespectării unei decizii ORDA de intrare în legalitate.

În speță, motivul principal ce a stat la baza emiterii [Deciziei nr. 305 din 29 decembrie 2011](#) este reprezentat de presupusele nereguli constatate în cursul controalelor din luna noiembrie 2011, aceste circumstanțe impunând aplicarea art. 138³ din [Legea nr. 8/1996](#). Potrivit acestui text de lege "În cazul în care organismul de gestiune colectivă nu mai îndeplinește condițiile prevăzute la art. 124 și 126 ori încalcă obligațiile prevăzute la art. 130, 133, 134, 134¹, 135 sau art. 138² alin. (2), Oficiul Român pentru Drepturile de Autor poate acorda organismului de gestiune colectivă, prin decizie a directorului general, un termen pentru intrarea în legalitate. Decizia poate fi atacată la instanțele judecătorești de contencios administrativ. În cazul nerespectării deciziei rămase definitive, Oficiul Român pentru Drepturile de Autor retrage temporar avizul prevăzut la art. 125. Retragerea temporară a avizului are ca efect suspendarea activității organismului de gestiune colectivă până la schimbarea administratorului general de către adunarea generală."

Întrucât [Decizia nr. 305 din 29 decembrie 2011](#) a fost emisă la numai o zi după Decizia nr. 304 din 28 noiembrie 2011, condiția nerespectării unei decizii definitive de intrare în legalitate și a eventualei retrageri a avizului prevăzut la art. 125 din [Legea nr. 8/1996](#) nu a putut fi îndeplinită.

Pentru considerentele menționate, cu referire la art. 312 alin. 1 Codul de procedură civilă, instanța de control judiciar constată că hotărârea instanței de fond este legală și temeinică, recursul urmând a fi respins ca nefondat.

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

DECIDE:

Respinge recursul declarat de Asociația Română pentru Artiști Interpreți sau Executanți - ARAIEX împotriva Sentinței civile nr. 5.570 din 5 octombrie 2012 a Curții de Apel București - Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, ca nefondat.

Obligă recurenta Asociația Română pentru Artiști Interpreți sau Executanți - ARAIEX la plata sumei de 3.720 lei către intimatul Centrul Român pentru Administrarea Drepturilor Artiștilor Interpreți - CREDIDAM cu titlu de cheltuieli de judecată în recurs.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 11 decembrie 2014.

Judecător,	Judecător,	Judecător,
N. Mănișuțiu	C. Sirbu	C. Frumușelu
	Magistrat-asistent,	
	A. Mârț	
